

ההלואה?

הרי אפשר להעמיד שלא בשעת הלואה אמר לו זאת, ואילו אם אמר לו כן בשעת הלואה, לכולי עלמא חייב?

ולאחר קושיא זו על שמואל, המסקנא היא:

אמר רב פפי משמיה דרבא: הלכתא — המלוה את חבירו בעדים, כאשר לא אמר לו במפורש אל תפרעני אלא בעדים, צריך לפרועו בעדים! [והיינו הלכה כלישנא קמא וכרב אסי, וכן סובר גם התנא קמא שבברייתא לפי רב אחא].

ורב פפא משמיה דרבא אמר: המלוה את חבירו בעדים אין צריך לפרועו בעדים. [ללישנא קמא אליבא דשמואל, וללישנא בתרא בין לרב אסי ובין לשמואל]

ואם אמר אל תפרעני אלא בעדים — צריך לפרועו בעדים! אלא שאין צורך להביאם לבית דין.

— ואם אמר לו פרעתוך בפני פלוני ופלוני והלכו להם למדינת הים — נאמן! [והיינו דפסק רבא כשמואל ואליבא דרבי יהודה בן בתירא על אף הפירכא של רב אחא! לפי שדברי שמואל, לא נפרכו לחלוטין. שכן יכול היה לפרש את דברי רבי יהודה בן בתירא, ולפסוק כמותו]⁽⁸⁷⁾

[סימן: ראובן ושמעון, דתנו הלכתא, יזפי ופרע, פלוני ופלוני, עפצי, סטראי,

וכך הקשה: ממאי דכאשר אמר התובע בעדים הלוייתך בעדים פרע לי — בשעת הלואה קאי, ובוה נחלקו תנא קמא ורבי יהודה בן בתירא, אם יכול לומר לו פרעתוך והלכו העדים למדינת הים?

דלמא מחלוקתם היא רק כאשר היה הדבר בשעת תביעה קאי, כאשר תבעו.

ובאופן זה נחלקו התנאים. ואילו בשעת הלואה לא התנה עימו מפורשות על הפירעון אלא רק הלווה בנוכחות עדים, ועתה, לאחר שהלוהו טוען פרעתוך,

וחכי קאמר ליה המלוה ללוה: לאו בעדים הלוייתך? ולכן, בעדים היה לך לפרועני,

ועל אף שלא אמרתי לך במפורש אל תפרעני אלא בעדים היה לך לנהוג כמוני ולפרעני רק בעדים, ורק על כגון הא נחלקו תנא קמא ורבי יהודה בן בתירא אם צודק המלוה בטענתו אם לאו. משום שבשעת ההלואה לא התנה עימו מפורשות.

אבל, אם בשעת הלואה התנה עימו במפורש שלא יפרע אלא בעדים, דברי הכל חייב לשלם אם לא פרעו בעדים,

ואם כן קשה, מנין לו לשמואל לבאר את מחלוקתן שנחלקו אף היכן שבשעת הלואה אמר לו אל תפרעני אלא בעדים, ולחדש שעל אף שהתנה עמו במפורש שלא יפרעהו אלא בעדים שיהיה נאמן לפרועו שלא בעדים, למרות ההתנאה המפורשת בשעת

הרמ"ה.

87. וישנם נוסחאות לפי הרי"ף והראב"ד,

אבל כאשר אמר פרעתוך בפני עדים סתם והלכו למדינת הים ואינו מזכיר את שמות העדים — באופן זה אינו נאמן. וכן כתב הטור בשם